

4- CHUYỆN KHÍ LÃO QUỐC

Đức Phật ở tại nước Xá-vệ. Bấy giờ, Đức Thế Tôn dạy như vậy:

–Cung kính người già có lợi ích lớn là: Những điều chưa được nghe thì được nghe hiểu, tiếng tăm đồn xa, được người trí kính nể.

Các Tỳ-kheo thưa:

–Đức Như Lai Thế Tôn thường khen ngợi những ai cung kính cha mẹ và những bậc kỳ túc trưởng lão.

Đức Phật dạy:

–Đâu chỉ có ngày hôm nay, mà trong vô lượng kiếp ở quá khứ. Ta thường cung kính cha mẹ cùng những bậc trưởng lão kỳ túc.

Các Tỳ-kheo thưa:

–Ở thời quá khứ, Đức Thế Tôn đã cung kính cha mẹ và các bậc trưởng lão như thế nào?

Đức Phật dạy:

–Về thời quá khứ lâu xa về trước, có một nước tên là Khí lão. Trong nước này hễ nhà ai có người già đều phải bỏ đi thật xa. Lúc ấy, một vị đại thần nọ trong triều có người cha tuổi đã già. Theo pháp luật của nước thì phải đem bỏ người cha thật xa. Nhưng vị đại thần này có lòng hiếu thuận nên không nỡ làm vậy. Ông mới đào sâu trong đất làm một căn phòng bí mật để người cha ở đó, để tùy lúc phụng sự hiếu dưỡng.

Bấy giờ, có vị Thiên thần bắt hai con rắn để trước điện của vua, nói:

–Nếu vua phân biệt được con nào đực, con nào cái thì nước này được bình yên, còn nếu không phân biệt được thì cả thân vua và nước này sau bảy ngày nữa sẽ bị diệt hết.

Nhà vua nghe lời ấy rồi, trong lòng buồn bực, liền triệu tập tất cả quần thần để thảo luận về việc này. Nhưng các quần thần ai cũng không thể phân biệt con nào đực, con nào cái. Nhà vua liền chiêu mộ các hiền tài trong nước, hễ ai có thể phân biệt được, nhà vua sẽ phong tước vị và trọng thưởng.

Vị đại thần trở về nhà hỏi cha mình, người cha bảo:

–Việc này phân biệt rất dễ dàng. Hãy dùng một vật mềm mịn rồi đặt con rắn lên trên, nếu thấy con vật cựa quậy thì biết đó là con đực, còn nếu nó nằm yên thì đó là con cái.

Vị đại thần liền tới tâu với nhà vua, quả nhiên nhà vua phân biệt được con nào đực, con nào cái.

Vị Thiên thần lại bảo:

–Ai đang ngủ mà gọi là thức? Ai đang thức mà gọi là ngủ?

Nhà vua và quần thần lại cũng không thể biện biệt nổi. Nhà vua lại chiêu mộ các hiền tài trong nước, cũng không ai có thể giải thích được. Vị đại thần liền về nhà hỏi cha mình:

–Lời ấy có ý nghĩa gì?

Người cha nói:

–Đó là gọi về những học giả, đối với các phàm phu thì gọi họ là người thức, nhưng đối với các vị La-hán thì đó là những người đang mê ngủ.

Vị đại thần liền đem lời nói ấy để giải thích thì Thiên thần đồng ý.

Vị Thiên thần lại hỏi:

–Con bạch tượng lớn này được bao nhiêu cân lượng?

Nhà vua và quần thần cùng nhau bàn luận, nhưng cũng không thể biết được. Nhà vua liền chiêu mộ những người trong nước, nhưng cũng không có ai biết. Vì đại thần lại hỏi cha mình, người cha trả lời:

–Hãy đặt con voi trên chiếc thuyền, chiếc thuyền ấy được để trong hồ nước lớn. Nên làm dấu chiếc thuyền lúc bình thường thì mực nước thế nào và khi bỏ con voi vào thì mực nước chìm xuống sâu bao nhiêu. Lúc đó đưa voi ra, dùng đá bỏ vào chiếc thuyền cho đến lúc chiếc thuyền chìm xuống nước bằng trọng lượng con voi thì sẽ biết cân lượng của con voi.

Vị đại thần liền dùng lời trí tuệ đó giải đáp, vị Thiên thần đồng ý.

Thiên thần lại hỏi:

–Ai có thể biết được làm sao để nước trong một bụm tay gọi là nhiều hơn nước trong biển cả?

Nhà vua và quần thần cùng nhau nghị luận cũng không thể giải thích. Nhà vua lại chiêu mộ hết mọi người trong nước nhưng cũng không có ai biết. Vị đại thần lại hỏi cha mình:

–Đó là lời nói có ý gì?

Người cha đáp:

–Lời này rất dễ hiểu. Nếu có người với tín tâm thanh tịnh, lấy một bụm nước để cúng dường Đức Phật, chúng Tăng, cha mẹ và các bệnh nhân nguy cấp. Do công đức này trải qua mấy ngàn vạn kiếp, kẻ ấy được hưởng phước vô cùng. Còn nước biển tuy rất nhiều nhưng chẳng qua cũng hạn cuộc trong thời gian một kiếp rồi nó cũng sẽ khô cạn. Theo đó mà xét, một bụm nước của người tín tâm ấy còn nhiều gấp trăm ngàn vạn lần so với nước trong biển cả.

Vị đại thần liền dùng lời nói này để trả lời vị Thiên thần và được chấp nhận.

Vị Thiên thần lại hóa thành một người đói khổ chỉ còn một bộ xương, đi đến hỏi:

–Ở thế gian có người nào đói khổ kịch liệt, ốm o như tôi không?

Nhà vua và quần thần cùng nhau nghị luận nhưng cũng không thể giải thích. Vị đại thần cũng vậy, về hỏi cha mình, người cha trả lời:

–Ở thế gian có người tham lam keo kiệt, ganh ghét, không tin Tam bảo, không cúng dường Cha mẹ, Sư trưởng, cho nên đời sau phải bị đọa trong loài ngạ quỷ cả trăm ngàn vạn năm vẫn không nghe nói đến tên cơm nước chi cả. Kẻ ấy thân thì to như núi, bụng thì lớn như cái hang, cổ thì nhỏ như cây kim, tóc như dao nhọn từ đầu đến chân, hễ lúc chuyển động thì các khớp xương đều bị bốc lửa. Con người như vậy còn khổ đói kịch liệt hơn người gấp trăm ngàn vạn lần.

Vị đại thần liền lấy lời ấy để giải đáp Thiên thần và được chấp nhận.

Vị Thiên thần ấy lại hóa làm một người tay chân bị trói, trên cổ lại bị gông cùm, trong thân phun lửa, cả người rực cháy như bó đuốc, lại hỏi:

–Thế gian có người nào khổ sở như ta chăng?

Nhà vua và quần thần nghị luận, nhưng chẳng biết trả lời ra sao. Vị đại thần lại hỏi cha mình, người cha liền đáp:

–Ở thế gian có người không hiếu thảo với cha mẹ, nghịch hại sư trưởng, phản lại chồng mình, phỉ báng Tam bảo, đời sau phải đọa vào địa ngục núi đao rừng kiếm, xe lửa lò than, sông hiểm, hầm xí, đường dao, nẻo lửa, phải chịu tất cả sự khổ sở như vậy vô lượng vô biên không thể kể hết. Lấy đó mà so sánh thì còn khổ hơn người

gấp trăm ngàn vạn lần.

Vị đại thần bằng theo lời ấy thưa với Thiên thần và được chấp nhận.

Vị Thiên thần lại hóa làm một người nữ đoan chánh, đẹp đẽ hơn người thế gian, lại hỏi:

–Ồ thế gian có người nào đoan chánh như ta chăng?

Nhà vua và quần thần đều im lặng không thể trả lời. Vị đại thần lại hỏi cha mình, người cha bảo:

–Thế gian có người kính tin Tam bảo, hiếu thuận cha mẹ, Bố thí, Nhẫn nhục, Tinh tấn, Trì giới nên được sinh lên cõi trời, đoan chánh, thù thắng hơn cả thân người gấp trăm ngàn vạn lần. Theo đó mà biết thì người như con khỉ mù mà thôi.

Vị đại thần theo lời ấy mà trả lời Thiên thần và được chấp nhận.

Vị Thiên thần lại lấy một cây chiên-đàn vuông vức, ngay thẳng lại hỏi:

–Cây này phần nào là đầu?

Nhà vua và các quần thần có trí lực không thể nào trả lời được. Vị đại thần lại hỏi cha mình, người cha nói:

–Điều ấy rất dễ biết. Hãy ném khúc gỗ vào nước, hễ phần gốc thì chìm, còn phần đầu thì nổi.

Vị đại thần liền lấy lời ấy trả lời cho Thiên thần và được chấp nhận. Vị Thiên thần lại lấy hai con ngựa trắng hình sắc hoàn toàn giống nhau, hỏi:

–Con nào mẹ, con nào là con?

Nhà vua và quần thần cũng không thể trả lời được. Vị đại thần lại hỏi cha mình, người cha đáp:

–Hãy lấy cỏ cho nó, nếu là con mẹ sẽ nhường cỏ cho con ăn.

Những câu hỏi như vậy đều được giải đáp, vị Thiên thần rất hoan hỷ, ban tặng quốc vương những châu báu quý giá đặc biệt và nói với vua:

–Nay đây đất nước của nhà vua tôi sẽ hết lòng ủng hộ, khiến cho kẻ địch bên ngoài không thể xâm hại được.

Nhà vua nghe lời ấy xong hết sức vui mừng, nói với vị đại thần:

–Những câu trả lời vừa rồi là do người tự biết hay là có ai chỉ dạy cho? Nhờ tài trí của người mà nước nhà được an ổn, đã được châu báu còn được Thiên thần hứa sẽ ủng hộ xã tắc. Đó là nhờ tài lực của người vậy.

Vị đại thần đáp lại lời vua:

–Đó không phải là trí của thần, mong đức vua tha tội thì thần mới dám tâu trình.

Vua nói:

–Giả sử hiện nay người có vạn tội đáng chết đi nữa, ta còn không hỏi tới, huống chi một chút tội nhỏ.

Vị thần tâu:

–Trong nước có lệnh không được nuôi dưỡng người già, thần có người cha già, không nỡ bỏ đi, mới mạo phạm phép vua đem giấu trong lòng đất. Những điều ứng đáp của thần đều là nhờ tài trí của cha thần, chứ không phải là sức lực của thần. Cúi mong Đại vương đối với tất cả quốc dân xin cho họ được phép nuôi dưỡng các người già cả.

Nhà vua liền khen hay, tâm sinh hoan hỷ, phụng dưỡng người cha của vị đại thần, tôn xưng là bậc Thầy vì đã cứu tất cả nhân mạng trong nước, nói:

–Những lợi ích như vậy đâu phải là chỗ biết của ta.

Nhà vua liền ra lệnh bảo khắp các người trong thiên hạ không được phép bỏ

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

người già, lại phải biết hiếu dưỡng cha mẹ. Nếu ai bất hiếu với cha mẹ, không cung kính Sư trưởng thì phải bị tội lớn.

Đức Phật dạy:

–Người cha lúc ấy chính là thân Ta. Vị thần bấy giờ nay là Xá-lợi-phất, vị vua lúc ấy nay là vua A-xà-thế, còn vị Thiên thần lúc ấy nay là A-nan.

M